

Crònica d'una lluita

LES DISCUSSIONS PER TROBAR UNA SOLUCIÓ A CURT TERMINI PER A GRÈCIA NO HAN D'AMAGAR ELS PROBLEMES A LLARG TERMINI

© The Economist

D'ençà que va arribar al poder al gener, el Govern grec, d'esquerra radical, ha estat un model d'inconstància i incoherència. Un dels seus missatges, però, ha estat admirablement constant: que els problemes de Grècia incumbeixen tota l'eurozona. Durant els últims quatre mesos els creditors de Grècia han acabat cansats d'esquivar les proclames grandiloqüents de la banda d'home xirois d'Alexis Tsipras. Però a mesura que les converses amb els grecs arriben al moment decisiu, aquesta és una proposta que s'haurien de prendre seriosament.

Exclosa dels mercats de capital, Grècia necessita un rescat per no enfonsar-se. A canvi, els creditors li exigeixen reformes i retallades pressupostàries destinades, segons diuen, a redreçar les finances. El Govern de Syriza, escollit per rebutjar aquesta austeri-

tat, va començar les negociacions amb un somriure als llavis. Iannis Varufakis, el ministre de Finances, ha recorregut Europa per explicar que l'eurozona treballaria per al benefici de tots si els seus líders abandonessin la seva obsessió contraproduent per l'austeritat. Però a mesura que els ànims s'han escalfat i les negociacions no han arribat enlloc, el missatge s'ha tornat més lúgubre. En un article d'opinió publicat aquesta setmana a *Le Monde*, Tsipras declarava que l'estratègia adoptada pels creditors de Grècia corria el risc de "dividir i separar l'eurozona i, en conseqüència, la Unió Europea". Els qui vulguin mantenir aquesta actitud –suggeria Tsipras– haurien de rellegir l'obra de Hemingway *Per qui toquen les campanes*, un relat despietat sobre la guerra civil espanyola.

És comprensible que el líder d'un país abocat a l'abisme recorri a una imatgeria apocalíptica. Però les frases entretallades de Hemingway no recullen del tot l'absurditat que ha marcat

l'últim episodi de la saga grega. Segurament Kafka és un model millor. Per als grecs, les "institucions" impenetrables que han trobat, aparentment insensibles i que només responen a les seves misterioses lleis, s'assemblen a la burocràcia que angoixa Josef K. en *El procés*. Efklidis Tsakalotos –negociador principal de Grècia, de tendència marxista– compara la insistència d'autòmat dels creditors perquè es duguin a terme reformes laborals que reduiran la demanda, amb la intransigència dels pixatinters soviètics.

Per als socis de Grècia a l'eurozona, en canvi, l'experiència de negociar amb Tsipras i Varufakis, després d'anys de Govern grecs més o menys dòcils, recorda la commoció de la família de Gregor Samsa en *La transformació*, de Kafka. Un dia es lleven i descobreixen que, inexplicablement, el seu fill tan treballador s'ha transformat en un insecte monstruós, els intents del qual per comunicar-se per a ells són xisclés i xerrics incomprensibles. Els esforços per acomodar la bestiola no tenen èxit; finalment, l'única solució és l'expulsió o la mort.

Amb sort, Grècia podrà evitar aquest destí. El 3 de juny, quan les reserves gregues eren perillosament escasses amb vista a alguns pagaments abundants de deute, Tsipras va desplaçar-se a Brussel·les, on li van presentar unes reformes detallades, dissenyades per les tres institucions que controlen el rescat grec: la Comissió Europea, el Banc Central Europeu i el Fons Monetari Internacional. L'acceptació de les reformes per part de Tsipras i la implementació de les mesures desencallaria els fons que Grècia necessita per tirar endavant. Però això requeriria unes doloroses concessions de la part grega, sobretot respecte a les pensions, que Syriza ha promès que protegiria. A la reunió no es va arribar a cap acord; les converses continuaran.

Un rebuig frontal podria suposar un desastre per a Grècia, a mesura que els dipòsits fugin dels bancs i el Banc Central Europeu redueixi l'ajuda per a l'obtenció de liquiditat. Això, al seu torn, podria implicar controls de capital, el primer pas d'un camí que podria conduir al retorn de la dracma. S'ha posat de moda entre alguns polítics de l'eurozona insinuar que una sortida de Grècia de l'euro seria viable. Però aquest sentiment de complaença no el comparteix l'OCDE, un *think tank* de països rics, que ha advertit que no resoldre els problemes de Grècia podria comprometre el creixement i posar en perill les finances públiques d'altres membres de l'eurozona. Els nord-americans també han començat a expressar preocupació. Ara sembla molt probable que la setmana que ve s'arribarà a un acord inicial, si bé encara quedaran ple d'obstacles, com la ratificació en parlaments complicats com el Bundestag. Tsipras també podria trobar resistència a Grècia si els membres del seu partit s'ensumen una capitulació.

Tanmateix, les disputes per resoldre la crisi de liquiditat de Grècia han fet més difícil centrar-se en reptes majors com la sostenibilitat de l'acumulació de deute, que es troba al 180% del PIB i és molt més alta del que mai hauria hagut de ser. Un tercer rescat pot anar en aquesta direcció, per exemple, ampliant els venciments del deute. Però no hi ha una estratègia real per al futur econòmic de Grècia. Els primers grans excedents exigits al país –els creditors han demanat el 3,5% del PIB a partir del 2018 a perpetuïtat– testimonien el cansament intel·lectual de l'eurozona.

Es busca estratègia

Els grecs han de carregar gran part de la responsabilitat de les dificultats que passen. La tàctica de Tsipras ha estat a l'inrevés: per trobar un públic que escoltés les seves visions sobre la democràcia europea, primer havia de guanyar-se la confiança dels creditors i no pas esgotar-la. A diferència dels altres països que han rebut rescats, sembla que cap Go-

vern grec no hagi acceptat del tot la necessitat d'emprendre reformes. Però els europeus tampoc no queden lliures de culpa. Davant el primer repete democràtic autèntic a les seves normes, han discutit per nimietats i s'han inquietat pel perill moral. Un obstacle ha estat la presència del Fons Monetari Internacional, més preocupat d'assegurar-se que els números li quadrin que no pas de solucionar els problemes polítics de l'eurozona. A l'FMI se li està acabant la paciència amb els europeus. Però els alemanys insisteixen que hi continuï involucrat per contrarestar el que perceben com una actitud dèbil del costat de la comissió. Això és el que avui dia passa per estratègia a l'eurozona. Els relats de Kafka sovint porten les seves espirals de lògica cap a acabaments sinistres, fins i tot tràgics. Els capítols finals de la història de Grècia encara s'han d'escriure. Cal desesperadament que algú ho faci.

Traducció d'Arnau Figueras

2ª MOSTRA
gastronòmica
de SANT POL DE MAR

19-20 JUNY

— 2015 —

Al Parc del Litoral
a partir de les 19 h

Tasts gastronòmics,
tallers i actuacions
musicals

+info: santpol.cat

 Ajuntament de
Sant Pol de Mar Diputació
Barcelona